

**KONFERENCJA ROCZNA
PROGRAMU WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ
RZECZPOSPOLITA POLSKA – REPUBLIKA SŁOWACKA 2007-2013**

**Międzynarodowe Centrum Kultury
Rynek Główny
KRAKÓW**

17 CZERWIEC, 2009

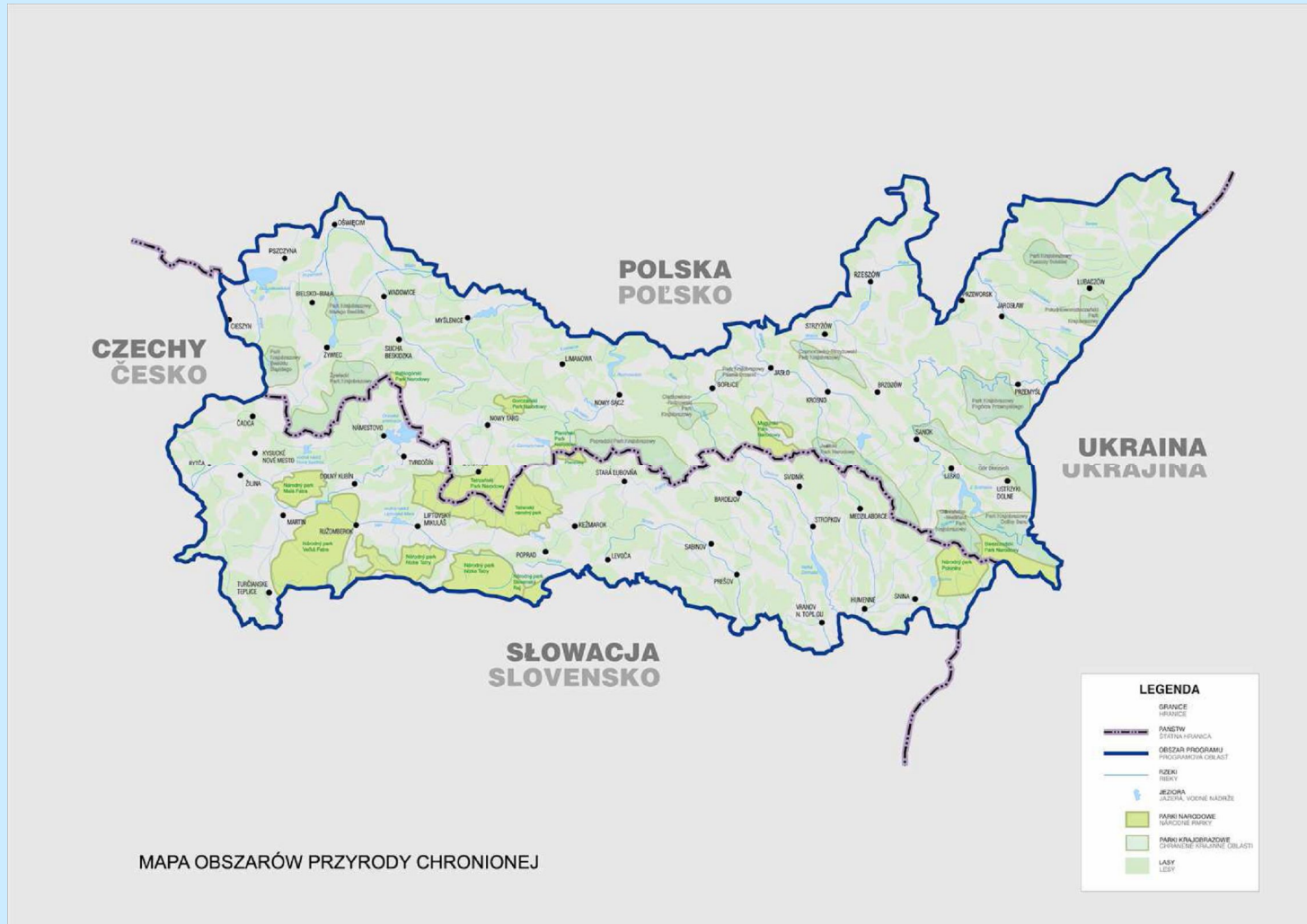
Anna Karwińska
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Katedra Socjologii

**Współpraca transgraniczna w socjologicznej
perspektywie**

Anna Karwińska
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie Katedra Socjologii

Specyfika „perspektywy socjologicznej”

- uwzględnianie wielowymiarowego charakteru rzeczywistości społecznej
- znaczenie kontekstów procesów społecznych
- ujęcie analizowanego zjawiska w perspektywie mikro-, mezo- i makrospołecznej
- określenie społecznych podmiotów działających (aktoów społecznych)
- role pełnione przez aktorów-uczestników danego procesu
- sposób postrzegania rozmaitych elementów procesu przez uczestników
- społeczne funkcje danego zjawiska (procesu)
- możliwości generowania konfliktów społecznych
- społeczne skutki

Uwarunkowania procesu współpracy transgranicznej w wymiarze interakcji

- **Współpraca transgraniczna jako PROCES SPOŁECZNY**
- **Charakter powiązań między elementami procesu**
- **Proces spłeczny jako ciąg powiązanych ze sobą interakcji społecznych**

Uwarunkowania procesu współpracy transgranicznej w wymiarze interakcji

Czynniki o charakterze psychologicznym mające istotne
znaczenie dla efektywnego przebiegu procesu współpracy:

- Stopień jednoznacznego ustalenia wzajemnych oczekiwań
- Zdefiniowanie kryteriów wyboru (lub akceptowania partnerów) uczestniczących
- Określenie zakresu sfer interesów uczestniczących partnerów
- Ustalenie stopnia zgodności w postrzeganiu celów przedsięwzięcia na poziomie ogólnym i szczegółowym.
- Określenie i uzgodnienie ów system wartości stron uczestniczących w procesach współpracy

Uwarunkowania procesu współpracy transgranicznej w wymiarze interakcji

Uczestnicy interakcji osoby i instytucje warunki harmonijności i skuteczności współpracy:

- Jednoznaczne ustalenie wzajemnych oczekiwań
- Określenie interesów wszystkich uczestniczących stron
- Sposób postrzegania celów przedsięwzięcia
- Stopień zgodności między stronami (co do interesów, celów, sposobów ich osiągnięcia)
- Uzgodnienie systemów wartości i ich hierarchii
- Określenie obszarów konfliktogennych

Uwarunkowania procesu współpracy transgranicznej w wymiarze interakcji

Uczestnicy interakcji osoby i instytucje warunki harmonijności i skuteczności współpracy:

- Relacje między partnerami jako kluczowy element efektywnej współpracy
- Zasada naczelna- dążenie do porozumienia
- Przyjmowanie orientacji „na dzieło’ a nie „na wygraną’
- Negocjacje i strategia „wygrany – wygrany” a nie „wygrany-przegrany”
- Ważność skutecznego komunikowania się stron

Uwarunkowania procesu współpracy transgranicznej w wymiarze kontekstowym

Rodzaje ważnych dla współpracy transgranicznej kontekstów:

- gospodarczy
- społeczny
- kulturowy
- polityczny

Uwarunkowania procesu współpracy transgranicznej w wymiarze kontekstowym

Wpływ kontekst na przebieg współpracy transgranicznej:

- sposób postrzegania korzyści
- definiowanie celów i wartości
- poszerzanie zakresu możliwej współpracy

Spoleczne funkcje współpracy transgranicznej.

Rozwiązywanie typowych dla a pogranicz
problemów:

- Zderzenia kulturowe, religijne
- Możliwość generowania konfliktów
- Odmienność „pamięci zbiorowych”
- „Trudna przeszłość” obszaru przygranicznego

Spoleczne funkcje współpracy transgranicznej.

Budowanie bram i pomostów:

- Tworzenie obszaru bezpiecznego kontaktu z „Innymi”
- Oswajanie obcości i odmienności
- Budowanie podstaw wspólnoty transgranicznej
- Zwiększanie wiedzy
- Uczenie tolerancji i umiejętności poruszania się w wielokulturowej rzeczywistości

Spoleczne funkcje współpracy transgranicznej.

Budowanie kapitału społecznego w wymiarze międzynarodowym i międzykulturowym:

- Nabywanie i upowszechnianie wiedzy o innych
- Zmiana sposobu postrzegania świata
- Zmniejszanie znaczenia „narodowości”
- Zachowanie odpowiednich proporcji między dążeniem do zachowania własnej tożsamości i otwieraniem się na innych
- Budowanie zaufania do innych
- Tworzenie różnego rodzaju więzi ponadgranicznych

Spoleczne funkcje współpracy transgranicznej.

Bariery w tworzeniu się kapitału społecznego

- Doświadczenia historyczne
- Wzory przekazywane w procesach socjalizacji
- Odmiennosc rozumienia i interpretacji tych samych wydarzeń i sytuacji
- Ograniczenia formalne i malfinansowanie w uczestniczeniu w sieciach społecznych
- Brak swobody wyboru i tworzenia stowarzyszeń i organizacji

Spoleczne funkcje współpracy transgranicznej.

Koncepcja „dyplomacji obywatelskiej” a budowanie kapitału społecznego:

-Koncepcja „dyplomacji obywatelskiej”

- Cztery role „obywatela dyplomaty”:

- Pośrednik

- Reprezentant interesów sektorowych, regionalnych lub lokalnych

- Lobbysta lub adwokat konkretnej sprawy

- Osoba dążąca do przekształcania pewnych układów , które uważa za szkodliwe

Spoleczne funkcje współpracy transgranicznej.

Koncepcja „dyplomacji obywatelskiej” a budowanie kapitału społecznego:

-Możliwe efekty „dyplomacji obywatelskiej” dla budowania kapitału społecznego:

- Przełamywanie negatywnych ów stereotypów odnoszących się do grup etnicznych, religijnych czy całych narodów
- Tworzenie odpowiednich ów zachowań uwzględniających kulturowe uwarunkowania.
- Uzupełnianie „oficjalnej dyplomacji”

**Dziękuję
za
uwagę**